

HAJNAL GYÖRGY, JENEI GYÖRGY, MIKE KÁROLY, VÁRADI LÁSZLÓ
(KÖZGAZDÁLKODÁS ÉS KÖZPOLITIKA TANSZÉK)

EGY INNOVÁCIÓ A KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KARON: ÚT A KÖZSZOLGÁLATI TANSZÉKTŐL A KÖZGAZDÁLKODÁSI ÉS KÖZPOLITIKAI TANSZÉKIG

Az alábbiakban – a Corvinus Egyetem Közgazdaságtudományi Karának 30 éves jubileuma apropóján, inkább a szubjektív visszaemlékezés-fűzér, mint feszesen okadatolt önéletrajz műfaji szabályait alkalmazva – egy olyan innováció történetét foglaljuk össze, amely a rendszerváltás idején jelent meg a Karon, és amely az idők során tovább fejlődve és alkalmazkodva a környezet változásaihoz, tartósnak bizonyult. Ez az innováció egy multidiszciplináris közpolitikai–közgazdálkodási egyetemi képzési program jelentős közgazdaságtudományi hangsúllyal. Az 1990-es évek elején ez alapvető újdonságnak számított – nemcsak Magyarországon, hanem az egész régióban –, amelyet nemcsak a Karon és az Egyetemen, hanem a magyar felsőoktatásban is el kellett fogadtatni. Ugyanakkor nemzetközileg is sajátos szakmai profil épült ki: míg a vezető nyugat-európai és észak-amerikai egyetemek közpolitikai és közigazgatási programjai hasonlóan multidiszciplinárisak, az erős közgazdaságtani komponens a corvinusos képzés sajátossága lett (és maradt).

A Közgazdaságtudományi Kar létrejöttének 30 éves évfordulója különleges és ünnepi esemény tanszékünk munkatársai számára. Nemcsak azért, mert önmagunkat mindig is a közgazdász képzés szerves részének tekintettük (a csábítás és a kényszer alakjában egyaránt megjelenő szervezeti elmozdítási törekvéseknek ellenállva), hanem azért is, mert úgy véltük, hogy – a generalista képzés mellett – a közszféra kérdéseire specializálódó és azok társadalmi, jogi és politikai kontextusát értő közgazdászokra is szükség van a kibontakozó-kiteljesedő piacgazdaságban.

A 30 év immár történelminek is mondható távlatából visszatekintve hálával és elismeréssel kell visszagondolnunk mindazokra, akik részt vettek a képzés és a tanszék létrehozásában, illetve köszönetet kell mondanunk azoknak, akik támogatták törekvéseinket és partnerként közreműködtek az oktatási programok kifejlesztésében és a kutatásban.

A Közgazdálkodás és Közpolitika Tanszék és elődtanszékei a kezdetektől a Közgazdaságtudományi Kar szerves részeként működtek. A Kar 30 éves történetéhez így a multidiszciplináris közgazdálkodási és közpolitikai oktatás és kutatás egyetemi története is hozzátartozik.

1. A KEZDETEK: A KÖZSZOLGÁLATI KÉPZÉS LÉTREJÖTTE

Az 1980-as évtized végén a tanszék közvetlen elődje, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Társadalmi Tervezés Tanszéke, az akkori Népgazdasági Tervezési Intézet részeként működött. A népgazdasági tervezés társadalmi környezetével foglalkozott; ez volt a speciális oktatási és kutatási területe, ahol különböző társadalomtudományi diszciplínák művelői kooperáltak egymással.

Az 1980-as évek végén a Csáki Csaba rektor és Zalai Ernő rektorhelyettes vezette reform keretében a szocialista „politikai gazdaságtan” alapú közgazdasági oktatást végképp felváltotta a nyugat-európai és észak-amerikai közgazdaságtudományi oktatás sztenderdjeit követő képzés.

Ennek szellemi hátterét az biztosította, hogy a megelőző két és fél évtizedben az egyetem számos fiatal oktatójának volt módja hosszú, több hónapos, egy éves külföldi tanulmányútjain személyesen megismerni a nyugati közgazdaságtudományi képzéseket. Az átfogó reform megteremtette a közgazdászok képzésének nemzetközi kompatibilitásának alapjait: létrejöttek a közös alapstúdiumok és a szakosodási irányok, új tantárgyakkal és tananyagokkal, és gyökeresen megváltoztak a tanterv-építkezési alapelvek, valamint az oktatási-számonkérési formák. A rendszerváltás igazolta a nemzetközi kompatibilitás megteremtésének szándékát és irányát, sőt annak új lendületet adott. Nyilvánvalóvá vált, hogy az egyetem önállóságának megtartása is szükségessé tette a reformok nyomvonalán történő előrehaladást.

Az 1948 óta önálló egyetem, amely 1953 óta Marx Károly nevét viselte, 1990-ben Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemre változtatta a nevét. Az új elnevezés kifejezte és legitímálta azokat a reformlépéseket, amelyek az önálló közgazdasági képzés szükségességét fejezték ki egy piacgazdálkodást folytató országban. A képzési reformba illeszkedve 1992-ben megszűnt a Népgazdasági Tervezési Intézet, amelynek tanszékei önállóan működtek tovább. Az első tanszékvezető Kemenes Ernő volt.

Ez a szervezeti változtatás azt az új tartalmi követelményt jelezte a Társadalmi Tervezés Tanszék számára, hogy az imperatív jellegű tervezési gyakorlathoz illeszkedő társadalmi tervezés oktatása és kutatása nem folytatható. A Tanszéken felismerték, hogy a piacgazdálkodás körülményei között az állam új funkciói a köztisztviselőktől is új típusú ismereteket és készségeket követelnek. Ezen új követelményeknek megfelelően átfogó közgazdasági és módszertani (matematika, statisztika, informatika) ismeretekre alapozó, nemzetközileg kompatibilis, egyetemi szintű, multidiszciplináris oktatási program kialakítását tűzték ki célul, figyelembe véve a szakterületen élenjáró nyugat-európai és amerikai oktatási programok tematikáit és tananyagait. Mindezt azzal a szándékkal, hogy egy azokhoz hasonló oktatási programot dolgozzanak ki, és tudományos kutatásaik is ehhez járuljanak hozzá. Ez a célkitűzés – mint a Bevezetőben már említettük – ebben az időben nemcsak Magyarországon számított unikálisnak, hanem a poszt-kommunista régió egészében is.

Mi tette lehetővé azt, hogy a Tanszék az 1990-es évek elejétől fogva valódi értelemben vett multidiszciplináris oktatást legyen képes nyújtani? Röviden szólva: annak sajátos személyi állománya. Munkatársait – egyetlen, az egyetemen dolgozó oktató kivételével – még 1981-ben Kemenes Ernő toborozta az akkoriban létrejött Művelődési Minisztérium Művelődéspolitikai Főosztályára. E munkatársak korábban a társadalomtudományok különféle területein kutatóként dolgoztak; voltak közöttük közgazdászok, szociológusok, oktatáskutatók, de filozófus is. A minisztériumi főosztályt kevesebb, mint egy évvel létrejötte után megszüntették; a munkatársakat ugyan marasztalni próbálták, ám ők inkább azzal a lehetőséggel éltek, hogy együtt, de másképp, az egyetemen folytatják munkájukat. A Tanszék munkatársainak heterogén szemlélete tette lehetővé a multidiszciplináris képzés kifejlesztését.

Az oktatási program módosulása indokoltá tette a Tanszék nevének az új tartalomhoz való igazítását, így annak neve Közzolgálati Tanszékre változott. E névváláshoz nem elhanyagolható szempont volt, hogy a közpolitika és a közmenedzsment terminusok a magyar nyelvben akkoriban még olyannyira újak és bizonytalan tartalmúak voltak, hogy inkább egy, az Egyesült Államokban bevett, Magyarországon is megszokottnak tekinthető elnevezés lett a „befutó”.

A fejlesztés szemléleti alapja az volt, hogy a Tanszék már jól ismerte azokat a nyugat-európai és amerikai példákat, amelyeket a hazai gyakorlatba való adaptációjával követni szándékozott: a cél nemzetközileg kompatibilis, multidiszciplináris oktatási program kidolgozása volt az eljövendő köztisztviselők,

valamint a kormányzathoz, a közszektorhoz szorosan kapcsolódó egyéb szervezetek – tanácsadó cégek, nemzetközi szervezetek, hazai és külföldi NGO-k, szabályozott iparágak vállalatai – részére.

A Tanszék célkitűzéseit és kezdeti tevékenységét az egyetemi közéletben – kétségektől nem mentes – várakozás fogadta. Voltak, akik még a Tanszék megszüntetését is indokoltnak tartották volna. A Közzolgálati Tanszék ugyanakkor a program fejlesztésébe más tanszékeket is jelentős mértékben bevont. Kiemelkedett a Szervezési és Vezetési Tanszék szerepe, de külső szereplőként Lőrincz Lajos és társai személyében az Államigazgatási Főiskola is részt vett az oktatásban alkotmányos és közigazgatási jog oktatásával.

Az új oktatási program – az akkori, ötéves egyetemi képzés keretein belül – a Közgazdaságtudományi Kar IV. és V. évfolyamán kétéves főszakirányként került meghirdetésre. A program célja az volt, hogy a hallgatókat felkészítsék a piactudományon alapuló alkotmányos demokráciában működő kormányzat követelményeit magas szinten teljesíteni képes munkavégzésre azáltal, hogy a hallgatók elsajátítják az ehhez szükséges közpolitikai és közmenedzsment ismereteket és megfelelő gyakorlatot is szereznek ahhoz, hogy akár a közszektorban, akár a magánszektorban megállják a helyüket.

A Tanszék meghatározta, hogy milyen társadalomtudományi ismeretek oktatása szükséges és milyen területeken. Ezek az összetevők a következők voltak:

- a társadalmi viszonyok ismerete szociológiai és pszichológiai perspektívából,
- a jogrendszer ismerete, elsősorban az alkotmányos és közigazgatási jog tekintetében,
- társadalompolitikai ismeretek a közpolitikai folyamatok ismerete és elemzése alapján,
- a közintézmények gazdasági tevékenységének ismerete közigazgatási és közpénzügyi szempontból,
- a közszolgáltató, közigazgatási szervezetek működésének ismerete a közintézményi menedzsment szemlélete alapján,
- etikai és jogi ismeretek a közszolgálati etika alapján,
- módszertani és elemzéstechnikai ismeretek statisztikai, matematikai és informatikai területeken.

A főszakirány oktatási programja ténylegesen 1992-ben indult. Hét törzstárgyból állt: a Közösségi szektor gazdálkodása, Közpénzügyek, Közpolitika folyamata, Közpolitikai elemzés, Szervezetek és vezetés a közintézményekben, Közigazgatási jog, Etika és felelősség a közszektorban. Mindezek a tárgyak újonnan kerültek kifejlesztésre. Emellett a Tanszék tizenöt választható tantárgya közül hét szintén teljesen új tantárgyi program volt.

A főszakirány tantárgyai jelezték egyúttal a Tanszék részvételét a Kar keretein belül folyó közgazdaságtani oktatásban, amelynek fő irányai máig változatlanok. A kormányzati döntéshozatal, a szakpolitikák és a közszektor közgazdaságtani elméletének és gyakorlati problémáinak oktatásához tanulmányok és tankönyvek fordításával és önálló kutatómunkával, tankönyvírással a kezdetektől hozzájárultak a Tanszék munkatársai. Emellett többek között a versenypolitika, a piactudályozás, a közösségi döntések közgazdasági elmélete, a jog gazdasági elemzése, valamint az egyes szakpolitikák közgazdasági elemzése egészítette ki az általános tárgykörök oktatását.

2. A 90-ES ÉVEK: KIÉPÜLŐ NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

A multidiszciplináris oktatási program felkeltette nyugat-európai egyetemek érdeklődését is és közös programokat kezdeményeztek. Két TEMPUS programban kapott szerepet a Tanszék, először mint koordinátor, majd pedig mint ún. contractor. Partnereink voltak olyan vezető nyugat-európai egyetemek, mint a Leuveni Katolikus Egyetem, a Rotterdami Erasmus Egyetem, a posztgraduális

képzést nyújtó speyeri Német Közigazgatási Főiskola, a birminghami Aston Gazdálkodástudományi Egyetem, később csatlakozott még a Barcelonai Egyetem és a Lisszaboni Műszaki Egyetem. Az együttműködés keretében oktatói és hallgatói tanulmányutakra került sor. Módunk nyílt megismerni programjaik tartalmi és szerkezeti sajátosságait, ami által lehetővé vált ezek hazai környezetben való alkalmazása. A partner oktatók részt vettek programunk oktatásában, a magyar hallgatók pedig a gyakorlatban ismerkedhettek meg a nyugat-európai egyetemek oktatási tevékenységével. Partnereink rendelkezésünkre bocsátották tananyagaikat és felhívták figyelmünket az általuk használt szakirodalomra. Ez irányutatót jelentett számunkra először tananyagaik alkalmazásában, később saját tankönyvek, jegyzetek és tansegédletek készítésében. Említésre méltó, hogy nyugat-európai és amerikai hallgatók is jöttek tanulmányutakra hazánkba. Például 1993-ban a holland egyeteméről 35, az Aston Egyetemről pedig 27 hallgató érkezett kétéves tanulmányútra. A magyar hallgatók általában 3 hónapot töltöttek a nyugat-európai partneregyetemeken.

A nemzetközileg kompatibilis oktatási program kifejlesztésében jelentős szerepe volt az amerikai kapcsolatoknak – már a rendszerváltozás időszakától kezdve, megelőzve a nyugat-európai kapcsolatokat –, amelyeket a FORD és a PEW Alapítvány, valamint az USIS és az ACLS/IREX pályázatok elnyerése tett lehetővé. Ilyen módon oktatóink az USA legszínvonalasabbjai közé tartozó egyetemekre utazhattak tanulmányutakra, diákjaink egy része pedig résztanulmányokra.

Külön értéket jelentett számunkra, hogy a NASPAA (National Association of Schools of Public Affairs and Administration) Tanszékünket az amerikai szervezet tagjává választotta. Ez a tagsági viszony nemcsak azt könnyítette meg, hogy vezető amerikai egyetemekkel építsünk ki oktatási és kutatási kapcsolatokat (University of Syracuse; State University of New York at Albany; University of Wisconsin, Madison; State University of Washington, Pullman), hanem meghívásokat jelentett különböző rangos amerikai konferenciákra is.

A látogatások felkeltették kiemelkedő amerikai oktatók érdeklődését tanszékünk iránt. Ennek jeleként értelmezhető, hogy négy amerikai oktató egy-egy évet töltött Fulbright ösztöndíjjal Tanszékünkön. Az együttműködés emellett közös projekteket és kutatási tanulmányokat eredményezett. Meg kell említeni Jeffrey Straussman, David Greenberg, John Witte és Lance T. LeLoup nevét, akik különösen sokoldalúan segítettek – közös projektekkal és tanulmányokkal – a Tanszék nemzetközi pozíciójának javulását. Ezzel egyidejűleg a Tanszék munkatársai is – vendég-professzorként – előadásokat tartottak tekintélyes amerikai és nyugat-európai egyetemeken, és publikációs tevékenységük is ismertté tette őket a nemzetközi tudományos életben.

Időközben a főszakirány mellett mellékszakiirány programváltozatot is meghirdettünk, amelyet a Gazdálkodástudományi Kar és a Társadalomtudományi Kar hallgatói vehettek fel. Emellett egyes tantárgyakat kötelező vagy kötelezően választható jelleggel a Közgazdaságtudományi és Gazdálkodástudományi Karon – komoly érdeklődést kiváltva – oktattunk. Ez azt jelentette, hogy a Tanszék oktatási programjai teljes körben integráns részévé lettek az egyetem három karának. Az 1996/97 tanévben a Tanszék oktatási programjain összesen 122 hallgató tanult. Oktatási tevékenységünk nemzetközi beágyazottságának elismerése volt, hogy Kelet- és Közép-Európában először Tanszékünk kapta meg 1995-ben az EGPA (European Group of Public Administration) éves konferenciájának rendezési jogát, ami alkalmat kínált tudományos munkánk eredményeinek nemzetközi megismertetésére és megmértetésére. A konferencia kiemelkedő anyagait a Tanszék kötetben jelentette meg Högye Mihály és Jenei György szerkesztésében.

A Tanszék oktatási és kutatási tevékenységeinek nemzetközi kompatibilitását az is mutatta, hogy a Speyer, Rotterdam és Leuven által működtetett EMPA (European Master's of Public Ad-

ministration) oktatási programba negyedik résztvevőként a Tanszék kapott meghívást. Az egyéves, angol nyelvű programban a diákok félévenként (szemeszterenként) másik társegyetemen tanultak; a képzés végén közösen aláírt *certificate*-et kaptak.

A Tanszék az egyetem intellektuális kapacitásának hatékony és eredményes összefogása céljából még 1991-ben létrehozta a Center for Public Affairs Studies elnevezésű alapítványt (CPAS, továbbiakban Központ). Ez segítette a Tanszéket abban, hogy a közigazgatási reformokhoz kapcsolódó hazai és nemzetközi projekteken is megnyilvánuló külső programokban részt vegyen. Előbbire példa a Központ részvétele a Phare projektben, amely tanulmányokkal és oktatással támogatta a magyar közigazgatási reformokat, utóbbira pedig a közös projekt az Oxfordi Egyetemen, amelynek eredményeit tanulmánykötet foglalta össze.

A Központ a magyar felsőoktatási intézmények igényeinek megfelelően keretet biztosított az ezen intézményekben folyó oktatás számára is. Emellett az Országgyűlés elnökének megbízásából Parlamenti Módszertani Irodát is működtetett több mint egy évtizedig. Az Iroda a képviselői munkát segítő módszertani kézikönyvet és egyéb anyagok egész sorát publikálta.

A nemzetközi kapcsolatok döntő többsége intézményesült, hosszú távú intézményi és személyes kapcsolatrendszerre fejlődött. Ezen belül kivételes jelentőségű volt a Tanszék és a Leuveni Katolikus Egyetem együttműködése, amelynek 20 éves évfordulóját 2012-ben, egy közös rendezvénnyel ünnepeltük. Ez az együttműködés nemcsak oktatói és hallgatói tanulmányutak megvalósítására, hanem oktatási és kutatási együttműködésre is kiterjedt. Kiemelkedő szintre fejlődött a Babes-Bolyai Egyetemen létesített, szintén több mint húsz éves kapcsolatunk is. Kölcsönös és rendszeres a hallgatói látogatások. Oktatóink rendszeresen oktattak és oktatnak magyar és angol nyelven a Babes-Bolyai Egyetemen. Közös vettünk részt nemzetközi projekteken és romániai kollegákat bevontunk a Politikatudományi Iskola PhD programjaiba.

A Tanszék munkatársai – Jenei György tanszékvezető és Váradi László – a tudományterület vezető szervezeteiben töltöttek be elnökségi (EGPA: European Group of Public Administration; IRSPM: International Research Symposium of Public Management), valamint elnöki (NISPAcee: Network of Institutions and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe) funkciókat. Emellett szerkesztőbizottsági tagjai voltak olyan folyóiratoknak, mint az IRAS (International Institute of Administration Sciences) nevű világszervezet folyóirata, a *Public Management Review*, az IRSPM folyóirata, a *NISPAcee Journal of Public Policy* és egy sor más, román, szlovén, lengyel és észt szakmai folyóiratnak. A Tanszék munkatársai rendszeres előadók voltak a fenti szervezetek éves konferenciáin, és az EGPÁ-ban, illetve a NISPAcee-ben állandó munkacsoportokat is vezettek.

3. A 2000-ES ÉVEK: TOVÁBBI INTÉZMÉNYESÜLÉS ÉS A BOLOGNA-RENDSZERRE VALÓ ÁTTÉRÉS

2000. január 1-én létrejött a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem a jogelőd Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem és az Államigazgatási Főiskola integrációjával. A Tanszék számos oktatója önálló tantárgyak oktatásával részt vett az Államigazgatási Kar oktatási programjaiban. Az időszak a Tanszék vezetésében is változást hozott, amelyet 2000-től Jenei György, majd 2007-től Höggye Mihály vett át.

A 2000-es évek közepétől a háromciklusú, ún. bolognai képzési rendszerre való átállás jelentett új kihívást a Tanszék számára. A Tanszékről vezették a Bologna-konform közigazgatási-

közpolitikai mesterszak akkreditációs szaklétesítési kérelmének elkészítését 2006-ban, amiben számos egyetem képviselői vettek részt (bizottsági elnök: Jenei György; bizottsági titkár: Váradi László). A Tanszék kísérleti jelleggel közszolgálati közgazdász alapképzési programot is indított, amely azonban rövidesen megszűnt. A Közszolgálati alapszak 2006-ban, a Közgazdálkodás és Közpolitika MSc mesterszak 2008-ban indult, amit 2011-ben a mesterszak angol nyelvű változata (MSc in Public Policy and Management, PUMA) követett.

Ezekben az években a Tanszék és a Központ nemzetközi kompatibilitása és elfogadottsága tovább erősödött. Megrendeztük az IRSPM éves konferenciáját, ezen kívül nemzetközi minikonferenciákat és workshopokat is rendeztünk. Ebben élen járt a Tanszék keretében kifejlődő Egészséggazdaságtani és Technológiai Kutatócsoport. A Kutatócsoport a vezető nyugati tudományos központokéval egyenértékű szaktudást épített ki, elsősorban az egészségügyi technológiaelemzés területén. Nagyteknétyű, nemzetközileg elismert kutatók és professzorok kapcsolódtak be az egészséggazdaságtani oktatásba. Egyetemünk tiszteletbeli professzorként intézményesítette tevékenységüket. Ez a sikertörténet alapozta meg a Karon jelenleg is működő Egészséggazdaságtani Tanszék létrejöttét.

A Közösségi gazdaságtan és közpénzügyek tantárgy számos szakon folyó alap- és mesterszintű oktatásával megerősödött a Tanszék részvétele a tágabb közgazdaságtudományi képzésben is.

Jenei György 2001-ben az EAPAA (Európai Akkreditációs Bizottság) elnökségi tagja lett, ami segítette az európai egyetemek akkreditációs gyakorlatának és követelményeinek megismerésében. Részt vettünk a Politikatudományi Doktori Iskola megalapításában és 8 jelentkező téma-vezetői tevékenységét láttuk el.

4. A 2010-ES ÉVEK: KORSZAKVÁLTÁSOK

A 2010-es évek elejétől megváltozott a Tanszék oktatási programjainak intézményi és jogszabályi környezete Magyarországon. A közigazgatási generalista képzés területén a jogi karok által oktatott egyes programok (pl. igazgatásszervező és közigazgatási) teljes mértékben megszűntek, és az évtized közepétől e képzések lényegében már kizárólag a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen folynak. A Tanszék által oktatott – sok tekintetben közgazdaságtani megalapozottságú, de lényegileg mégis multidiszciplináris – programok köre radikálisan leszűkült: a Közszolgálat alapszak kikerült a képzési jegyzékből. Sőt, a Közgazdálkodás és Közpolitika MSc programot oktató egyetemek köre is fokozatosan szűkült, míg végül – egyetlenként – a Corvinus Egyetemen oktatott program maradt meg.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem megjelenésével megváltozott helyzetet névváltoztatással is kifejeztük: a 2013. évtől az új név – a „zászlóshajó” mesterszak nevét felvéve – a Közgazdálkodás és Közpolitika Tanszék lett. E környezeti változások ellenére a mesterszakok helyzete stabilizálódott, sőt lassú, de folyamatos fejlődésnek indult; mind a magyar, mind pedig az angol nyelvű program hallgatószáma folyamatos emelkedést mutatott.

A 2010-es évek első fele más tekintetben is korszakhatárt jelentett. A Tanszék intellektuális és tudományos profilját kialakító, annak munkáját létrejötté óta meghatározó oktatói és vezetői gárda ebben az időszakban érte el a nyugdíjkorhatárt. Hőgye Mihály tanszékvezető 2013-ban nyugdíjba ment (nem sokkal később pedig rövid, súlyos betegségben el is hunyt), a Tanszék irányítását pedig Hajnal György vette át. Ezekben az években – a nyugdíjba vonult oktatók pótlásának eredményeként – lényegében a Tanszék teljes személyi állománya kicserélődött.

A nemzedékváltással azonban megőrződött az oktatói gárda multidiszciplináris karaktere. A tanszéki munkatársak kutatásokat folytatnak, rendszeresen publikálnak és vesznek részt nemzetközi projektekben a jogtudomány, a közigazgatástudomány, a közmenedzsment és a közpolitikai elemzés terén is. Emellett tovább élt, sőt erősödött a közgazdasági vonal is: elsősorban a közösségi gazdaságtan (közpénzügyek és közösségi döntések), a joggazdaságtan és a szabályozás-gazdaságtan területein. Követve a közpolitikai elemzések fejlődését, a kutatómunkán és az oktatáson belül is jelentősen erősödött a – kvantitatív és kvalitatív – módszerek magas szintű alkalmazása, illetve oktatása.

Az évtized a Tanszék oktatási programjának és kutatási, valamint tudományszervezési tevékenységeinek további gyors nemzetköziesülését hozta magával. 2012-ben a European Association for Public Administration Accreditation (EAPAA) nemzetközi akkreditációs szervezet akkreditálta a Tanszék magyar nyelvű mesterprogramját. A nemzetközi akkreditációval Kelet- és Közép-Európában mindössze négy program rendelkezik. Az akkreditáció 2019-ig érvényes; megújítása ezen írás megjelenésének idején zajlik. Kettős diplomát adó együttműködések indultak meg: először projekt jelleggel a nijmegeni Radboud Egyetemmel és a Ljubljana-i Egyetemmel, majd tartós formában a Babes-Bolyai Tudományegyetemmel és legújabban a Palermói Egyetemmel.

Az évtized második felében, elsősorban a Stipendium Hungaricum programnak köszönhetően, jelentősen megnőtt a külföldi, főként Európán kívüli hallgatók száma és aránya. Ez fontos megerősítés számunkra, hogy a képzés a globális felsőoktatási piacon is értékesíthető „termék”. Az Európán kívüli hallgatók egyszersmind új kihívást is jelentenek: az általuk ismert társadalmi-gazdasági környezetre reflektáló és ott alkalmazható tudást kell nyújtanunk. Ez a tananyag és az oktatási szemlélet fejlesztését teszi szükségessé. A nemzetköziesedés az oktatói-kutató közösségekben is megindult: egyrészt a tanszéki munkába bekapcsolódó külföldi doktorjelöltek, másrészt a rendszeresen meghívott vendégelőadók révén.

A tudományos együttműködésben kulcsfontosságú személyes kapcsolatok is dinamikusan fejlődtek: a Tanszék professor emeritusa, Jenei György Doktor Honoris Causa címet kapott Tallinban és Waasaban. Javaslatunkra 2012. szeptember 1-től a Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Tanácsa Doktor Honoris Causa címet adományozott Geert Bouckaertnek (az IIAS elnökének), Stephen Osbornenak (az IRSPM egykori elnökének) és Wolfgang Drechslernek, a közigazgatás világszerte elismert kutatójának. A Tanszék a tudományterület vezető eseményeit hozta Magyarországra: 2012-ben a Trans-European Dialogue in Public Administration (TED5), 2014-ben a NISPAcee Annual Conference, 2017-ben pedig az IRSPM Annual Conference házigazdája volt. A Tanszék munkatársai – a kialakult hagyományokat folytatva – vezető szerepet játszottak a terület nemzetközi szervezeteiben; így Hajnal György a EAPAA akkreditációs bizottságának tagja, majd az IRSPM kelet-európai alelnöke, valamint a NISPAcee elnöke lett. A Tanszék további munkatársai nemzetközi konferenciák állandó munkacsoportjait vezetik.

2015-ben létrejött a Közgazdaságtudományi Karon a közszféra és a kormányzat tevékenységét oktatási-kutatási fókuszába helyező szervezeti egységeket összefogó Gazdaságpolitika és Közpolitika Intézet, amely – a Tanszék mellett – a Gazdaságpolitika, az (időközben önálló tanszékké vált) Egészségügyi Közgazdaságtan és az Összehasonlító Gazdaságtan Tanszéket, valamint a Munkagazdaságtan Központot foglalja magába. Ezen szervezeti egységek között – a korábbi együttműködésre építve – intenzív oktatási és kutatási kapcsolatok fejlődtek ki, melyek keretében az Intézet egységei a Tanszék programjainak kulcsfontosságú tárgyaival kapcsolatban látnak el tárgyfelelősi, oktatói feladatokat, illetve vezető nemzetközi folyóiratokban, és kiadók-nál megjelent publikációk születtek közös kutatások eredményeként. A Tanszék kapcsolatai az

Egyetem egyéb oktatási egységeivel is tovább éltek, illetve bővültek; így a Tanszék – oktatási és témavezetői tevékenységek által is – a korábbinál intenzívebben kapcsolódott be az Egyetem Politikatudományi Doktori Iskolájának munkájába. Több oktatónk törzstagja, továbbiak pedig oktatói a Politikatudományi Doktori Iskolának, ahol számos hallgatónk végzett, illetve folytat kutatást. A Gazdálkodástudományi Karon működő Vezetéstudományi Intézet oktatói gárdája pedig – a 90-es évekbe visszanyúló, hagyományos együttműködés folytatásaként – továbbra is kulcsfontosságú kötelező és kötelezően választható tárgyaival van jelen a Tanszék oktatási programjaiban.

A tudományterület vezető hazai szereplőivel kialakított intézményközi kapcsolatok is kiválóak: a képzési terület meghatározó szereplőjével, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemmel – a két egyetem közötti együttműködési megállapodás szellemében – közös kutatásokat folytat(t)unk, továbbá az NKE doktori iskolájában is szerepet vállaltak a Tanszék szenior oktatói: annak létrejöttét a kezdeti időszakban kötelező alapozó tárgyak kidolgozásával és oktatásával, azóta pedig témavezetésekkel és doktori cselekményekben való részvétellel támogatjuk. Az MTA Társadalomtudományi Kutatóközponttal pedig e cikk írásának pillanatában is folynak közös kutatások és publikációs projektek.

Összességében tehát a rendszerváltozás időszakának innovációja időtállóan bizonyult. A multidiszciplináris, de közgazdaságtudományi hangsúlyos egyetemi képzési program az – egyre inkább nemzetközi – hallgatói igények, a munkaerőpiaci visszajelzések és a nemzetközi szakmai közösségek értékítélete tükrében is kiállta az idők próbáját. De ehhez – amint talán e rövid áttekintésből is kiderült – folyamatos oktatási innováció, tudományos munka és a változó környezethez való alkalmazkodás is kellett. Nincs kétségünk afelől, hogy ez a jövőben sem lesz másként.